

8. klasse på EUD

Vejledningsindsats for Unge

**Evaluering 2021
Udarbejdet af FAC og Ungdommens Uddannelsesvejledning
29. januar 2021**

Baggrund

Vejledningsindsats for Unge (også kaldet 8. klasse på EUD) er en vejledningsaktivitet finansieret med varige midler (4 mio. kr. årligt) af Københavns Kommune siden Budget 2015. Indsatsen skal give elever i 8. klasse viden og hands-on erfaringer med, hvad det vil sige at gå på en erhvervsskole.

8. Klasse på EUD er et supplement til de lovpligtige brobygningsforløb, der omfatter:

- Introduktionskurser i 8. klasse, hvor eleverne stifter bekendtskab med erhvervsskoler og gymnasiale uddannelser
- Brobygningsforløb i 9. klasse, hvor udvalgte elever møder ungdomsuddannelserne
- Brobygningsforløb i 10. klasse, hvor alle elever møder ungdomsuddannelserne

Evalueringen er lagt til grund for indstillingen til BUU den 10. marts "Måltal for søgning til ungdomsuddannelser", hvor der indgår et indstillingspunkt om EUD i 8. klasse.

Udvalget efterspurgte på BUU-mødet at få evalueringen til orientering.

8. klasse på erhvervsuddannelse

Hvad går indsatsen ud på?

Et praktisk, teoretisk undervisningsforløb, der giver både elever og lærere mulighed for at stifte bekendtskab med erhvervsskolerne og de muligheder en erhvervsuddannelse giver. To ugers anvendelsesorienteret undervisning, dels på en af de fem erhvervsskoler i København og dels på egen skole. De deltagende erhvervsskoler er TEC, NEXT, Hotel- og Restaurantskolen, Niels Brock og SOSU H.

Målgruppe

Obligatorisk for alle almindelige 8. klasser. Frivilligt tilbud for specialskoler og modtageklasser.

Formål

Flere elever skal tage en erhvervsuddannelse. Indsatsen skal give eleverne viden om erhvervsuddannelser, indblik i miljøet på en erhvervsskole samt bidrage til at gøre eleverne mere valgparate.

Formålet er at " understøtte samarbejdet mellem skoler, ungdomsuddannelser og erhvervslivet", jf. budgetaftalen for 2015.

Økonomi

26.500 pr. klasse. Den samlede årlige ramme er 4 mio. kr.

Hvor mange elever indgår i målgruppen?

	Antal skoler	Antal ordinære klasser	Antal special-klasser og M3	Totalt antal klasser	Antal elever i ordinære klasser
2019/2020*	55	138	5	143	3.109
2020/2021**	56	146	8	154	3.364

*I skoleåret 2019/20 gennemførte 74 klasser det fulde forløb, mens syv klassers forløb blev delvist gennemført. Øvrige klassers forløb blev aflyst pga. COVID-19 nedlukning.

**I skoleåret 2020/21 vides endnu ikke, hvor mange klassers forløb, der vil blive aflyst som følge af COVID-19 nedlukning af skoler og ungdomsuddannelser. Erhvervsskolerne tilbyder i alt syv forskellige forløb: 'Drømmeboligen' på TEC (55 klasser), 'Bæredygtighed i byggeri' på NEXT (14 klasser), 'Teknologi i praksis' på NEXT (12 klasser), Trivsel og fremtoning på NEXT (7 klasser), 'Madværkstedet' på Hotel- og Restaurantskolen (25 klasser), 'Hvordan kan man sikre skolegang i katastrofe og krigsramte områder?' på Niels Brock (22 klasser) og 'Lær om innovation' på SOSU H (19 klasser).

Metode

Evalueringen er baseret på

- Udsagn fra folkeskolelærere, EUD-undervisere, ledere fra folkeskole og EUD-skoler, samt øvrige med indsigt i området.
- Tilgængelige analyser om brobygning mellem folke- og erhvervsskole

Deltagere

Der er i alt foretaget interviews med 22 personer i januar 2021. De deltagende informanter er udvalgt med henblik på bred dækning af forløbene på de fem medvirkende erhvervsskoler. Alle folkeskoler er blevet inviteret til at deltage gennem henvendelse via uddannelsesambassadørnetværket og supplerende henvendelser via udvalgte UU-vejledere.

Undersøgelsens begrænsninger

Det har været muligt at finde interviewpersoner, så lærererfaringer fra deltagelse i alle typer af forløb er dækket ind, herunder specialområdet.

Det har pga. Covid 19-nedlukning ikke været muligt at interviewe elever, og derfor er svarene fra interviewene baseret på lærernes vurderinger af elevernes udbytte. Sidst i analysen er inddraget erfaringer fra EVA, der tager udgangspunkt i elevbesvarelse vedr. brobygningsforløb.

Et kvalitativt undersøgelsesdesign er velegnet til at give indblik i, *hvordan* deltagerne oplever kvaliteten af en indsats, mens spørgsmål, der drejer sig om *hvor meget* besvares bedre ved brug af kvantitative redskaber (Jf. Kvale og Brinkmann, "Interview – Det kvalitative forskningsinterview som håndværk" p. 153, 2014).

Samlede resultater

De følgende slides opsamler hovedpointer fra de gennemførte interviews og udgør evalueringen af 8. klasse på EUD. Derudover fremgår et sammendrag af to øvrige undersøgelser om brobygningsindsatser fra hhv. BUF og Danmarks Evalueringsinstitut.

Afsluttende slide samler hovedpointerne fra de tre undersøgelser.

Før forløb

Forberedelse

- Der er **forberedelsesmøde** forud for alle forløb, som er afgørende for kvaliteten af forløbene. Disse fungerer i langt de fleste tilfælde godt.
- Dog deltager samtlige lærere, der skal være med på EUD, ikke altid i møderne
- Det er ikke altid gjort tydeligt for eleverne, hvad **formålet med forløbet** er

Kobling til lærernes undervisning

- Flere af forløbene er ikke koblet direkte sammen med folkeskolens **fagundervisning**. Det er en udfordring, da det gør, at mange lærere, ser forløbet som en ekstra opgave

"Der er mange, der føler at de har travlt i ottende klasse. Hvis man kan gøre noget, hvor der er mindre forberedelse for lærerne selv – og de i øvrigt kan se deres fag ind i det, så vil det være nemmere."

Folkeskolelærer

Under forløb

Undervisning på EUD

- Generel stor **tilfredshed med kvaliteten** af undervisningen på EUD
- Ønske om at møde **EUD-elever** under forløbene, hvilket sker i varierende grad
- Det er et væsentligt element, at undervisningen foregår i **miljøet på en EUD**.

Undervisning på egen skole

- Skolerne er i for høj grad **overladt til sig selv**, når de selv skal stå for undervisningen
- Der efterlyses adgang til enkle og direkte anvendelige **plug'n'play-forløb**
- Materialet bør målrettes flere **fag i folkeskolen** (fx dansk, matematik, håndværk & design, U&J)
- Der er direkte sammenhæng mellem om skolen ser **brobygning som væsentlig** for elevernes valg og skolens **egen tilgang** til emnet

Under forløb

Folkeskolelærere

- Lærerens **engagement** har stor betydning for elevernes oplevelse.
- Der er en klar tendens til, at de lærere, der selv engagerer sig og vurderer, at EUD-dagsordenen er vigtig, bidrager til at skabe de rammer, der gør at alle elever får et optimalt udbytte af forløbet. Dette gælder også på skoler, hvor langt de fleste elever som udgangspunkt vælger gymnasiet.
- Det forekommer ofte, at **forskellige folkeskolelærere** deltager i forløbet. Det gør, at **kontinuiteten bliver svækket** og det bliver sværere for lærere og elever at samle op på forløbet, når de er hjemme på skolen.
- Lærerne har mulighed for at **observere og vurdere** eleverne ift. Uddannelsesparathedsproccessen og praksisfaglighed.
- Nogle skoler efterlyser større fleksibilitet i tilrettelæggelsen, så de bedre kan få forløbene til at passe sammen med deres øvrige undervisning.

EUD-underviserne

- Overvejende **stor tilfredshed** med EUD-underviserne, hvilket ikke altid er tilfældet på andre typer af brobygningsforløb.
- Når EUD-underviser viser **faglig stolthed**, smitter det af på eleverne.
- Det opleves ofte som en fordel, at eleverne bliver undervist af **fagfolk med en anden tilgang** til undervisningen, end den eleverne møder i folkeskolen.

"Lærerne gør sig iagttagelser. De siger blandt andet, at det ofte er nogle elever, som normalt ikke blomstrer, der tager styringen. Mange af folkeskolelærerne oplever, at de ser deres elever fra en helt anden side. Næsten altid positivt. Det er meget, meget sjældent, at vi oplever noget negativt."

Underviser, EUD

Under forløb

Forældrearrangement

- Der indgår åbent-hus for forældre i alle forløb, men **langt fra alle** forældre deltager
- Det er primært på skoler med **ressourcestærke forældre**, der har stor deltagelse.
- Møderne kan **flytte ved nogle generelle fordomme** om EUD. Det kan igen rykke ved narrativet blandt elever og forældre.

Relevans for eleverne

- Når forløbene virker, opleves de som **meget relevante** for eleverne. Også for dem, der ikke vil vælge EUD.
- Forløbene giver et bedre udgangspunkt for **uddannelsesvalg**.
- Det er ikke ud fra den undersøgelse muligt at sige, om forløbet fører til, at flere vælger EUD.

Efter forløb

Opfølgning på indsats

- Der er stort behov for at **følge op** på indsatsen. Opfølgningen vil give eleverne mulighed for at reflektere dybere og bruge erfaringerne fra forløbet mere kvalificeret i deres uddannelsesvalg i slutningen af 9. klasse.
- Noget tyder på, at de fleste skoler ikke har en **struktur** på opfølgning på vejledningsindsatser.
- Vejledere fra **Ungdommens Uddannelsesvejledning** deltager som udgangspunkt ikke i forløbet. Det gør det vanskeligt for dem at trække på erfaringer fra forløbet, når de efterfølgende vejleder eleverne.

Kobling til øvrige vejledningsindsatser

- Forløbene er ikke systematisk koblet til **øvrige vejledningsindsatser**

" Indsatsen i sig selv er fantastisk. Det eneste der ikke er fantastisk er søgetallene. Jeg tror selv, at det skyldes, at der er langt fra, at de er ude hos os i 8. klasse – og frem til, at de skal søge ind på en ungdomsuddannelse i 9. klasse. Der er ikke rigtig opfølgning, der holder gryden i kog."

Uddannelsesleder, EUD

Fra Brobygningsanalysen

(BUF, Fagligt Center, "Analyse af Brobygning til erhvervsuddannelser", 2019)

I 2019 foretog Fagligt Center en undersøgelse af brobygningsforløb. Heraf fremkom nedenstående anbefalinger. Anbefalingerne harmonerer med anbefalinger fra nuværende evaluering.

- Skolers kvalitet vurderes først og fremmest på elevernes karakterer
- Gør brobygningsindsatser til et sammenhængende forløb med et før-under-efter perspektiv
- Skab tæt samarbejde mellem folke- og erhvervsskole i planlægning og gennemførelse af brobygningsindsatser
- Tilrettelæg den daglige undervisning, så eleverne oplever en tydelig kobling til erhvervsuddannelsernes fagområder
- Giv eleverne et godt indblik i hvordan man er studerende på en erhvervsskole
- Italesæt erhvervsuddannelser som en god valgmulighed
- Brug rollemodeller i fortællingen om mulighederne ved en erhvervsuddannelse.

Fra Danmarks Evalueringsinstitut, EVA

(EVA. Uddannelsesvalg i 9. kl. 2019; EVA. Unge oplevelse af valg og vejledning. 2018)

Brobygning kan gøre de unge klogere på valg af ungdomsuddannelse:

79 % af de unge svarer, at et besøg på ungdomsuddannelser fx brobygning i nogen eller høj grad har hjulpet dem i deres overvejelser om uddannelse og arbejde.

- Besøg på ungdomsuddannelser har derved størst betydning sammenlignet med praktik (68 %) og besøg på en virksomhed (42 %)

De unge oplever:

- At brobygning kan være en hjælp til at få erfaringer med en bestemt ungdomsuddannelse og det tilhørende studiemiljø
- At brobygning giver en fysisk oplevelse af et sted, som gør det muligt at få et billede af ungdomsuddannelsen, og give indtryk af stemningen på uddannelsesinstitutionen
- At blive motiveret, når de får sat konkrete billeder på, hvordan hverdagen ser ud på en ungdomsuddannelse
- At brobygning kan være med til at bekræfte eller udfordre de unges forestillinger om ungdomsuddannelser

EVA peger dog på, at der ligger et potentiale i at forbedre introkurser og brobygning:

- 21 % af unge oplever, at brobygning i mindre grad eller slet ikke hjælper dem
- Disse unge har haft svært ved at finde relevansen, savner forberedelse og opfølgning
- EVA anbefaler derfor, at vejledningsaktiviteterne rammesættes, så formål med aktiviteterne bliver tydeliggjort for de unge, hvis vejledningen skal gøre en forskel
- EVA anbefaler også, at vejleder/lærer, der arrangerer besøget, på forhånd forventningsafstemmer med uddannelsesinstitutionen og sikrer sig, at det planlagte forløb spiller meningsfuldt sammen med elevernes behov og øvrige vejledningsaktiviteter

De tre analysers hovedpointer

Nedstående pointer er uddrag af de tre analyser (8. klasse på EUD, BUFs Brobygningsanalyse og Analyse fra Danmarks Evalueringsinstitut)

- Brobygning kan gøre de unge klogere på **valg af ungdomsuddannelse**
- Sørg for tid til **før-under-efter** forløbet, da det vil styrke elevernes refleksioner over egne valgprocesser
- Skab **fleksibilitet** i planlægningen, der i højere grad imødekommer skolernes øvrige planlægning. Giv skolerne mulighed for
 - at vælge mellem gennemførelse på 7. eller 8. klassetrin*
 - at vælge kortere forløb (fx 1 uge)
 - at vælge forløb, der kobler andre aktører på (fx virksomheder, eksterne undervisere, BUFX mm.)
- Sørg for, at det er de **samme lærere**, der følger hele forløbet
- Arbejd med at få flere **forældre** til at deltage

** I skoleåret 17/18 afprøvede BUF muligheden for at rykke forløbet fra 8. til 7. klassetrin. Forsøget viste, at det gav mere luft i 8. klasse, og at der var fordele ved at introducere eleverne for uddannelsesmuligheder tidligere. Der var ligeledes tegn på, at eleverne var mere umodne, og at der ville være behov for at tilpasse undervisningen til 7. klasse. Det blev efterfølgende besluttet at lade forløbet blive i 8. klasse.*